7/6706

T. C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.18.0.APK.0.03-02/090.01- 928-1934 5 / 7 /2005

Konu : Sayın Hakkı ÜLKÜ'nün
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 14/06/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6706-11828/34802 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Hakkı ÜLKÜ'nün "Bergama-Ovacık Köyü yakınlarındaki altın madeninin yeniden açılmasına ilişkin" 7/6706 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK:
1- Cevabi yazı (5 sayfa)
2- Yargı kararları fotokopileri (3 adet 15 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Bşk.
(Kan. Kar.Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Atatürk Bulvarı No:153 Bakanlıklar 06650 ANKARA
Tel: (0312) 417 77 29 Fax:(0312) 417 91 60
e-posta: apkkb-idsb@cevreorman.gov.tr Web:www.cevreorman.gov.tr
Ayrıntılı bilgi için irtibat:Alper Tolga ARSLAN Şb. Müd.V.

7/6706

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAKKI ÜLKÜ'NÜN "BERGAMA-OVACIK KÖYÜ YAKINLARINDAKİ ALTIN MADENİNİN YENİDEN AÇILMASINA İLİŞKİN" 7/6706 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI

1,2- İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy mevkiinde bulunan altın madeninin işletilmesine devam edilmesine ilişkin 29/03/2002 tarihli ve 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Başbakanlık aleyhine açılan davada, Danıştay 6 ncı ve 8 nci Daireleri Müşterek Kurulunun 23/06/2004 tarihli ve 2002/2618 sayılı Kararı ile **(EK 1)**;

"İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğine, izin verilmesine ilişkin Çevre Bakanlığı işleminin yargı kararı ile iptal edilmesinden sonra, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak faaliyet şeklinde çevreye yapılacak olumsuz etkileri giderici ya da kabul edilebilir sınırlara çekici önlemler içeren değişiklikleri gösteren yeni bir ÇED Raporu ya da ÇED raporuna yeni önlemlerin ilave edilmesi suretiyle 2872 sayılı Yasa uyarınca yetkili olan Bakanlığa sunularak ÇED süreci yönünden Bakanlık tarafından bir işlem tesis edilmediğinin açık olduğu, bu durumda Yasa ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli olan işlemler tesis edilmeden; Bakanlar Kurulunca, ÇED olumlu görüşü işlemi mahkemece iptal edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy mevkiinde bulunan altın madeni işletmesinin devamına izin verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı"

gerekçesi ile dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiş ve bu Karar Başbakanlığa 30/07/2004 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Maden işletmesinin faaliyeti, 23/06/2004 tarihli Danıştay Kararı gereğince, İzmir Valiliği tarafından yasal süresi içinde, 18/08/2004 tarihinde durdurulmuştur.

Söz konusu Karar'a karşı Başbakanlık tarafından yapılan itiraz, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 07/10/2004 tarihli ve 2004/417 sayılı Kararı ile **(Ek 2)** reddedilmiş olup, dava süreci halen devam etmektedir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından verilen 07/10/2004 tarihli Kararda; *"olayda işletmeye ilişkin olarak verilmiş bulunan ÇED Olumlu Görüşü yargı kararı ile iptal edilmiş bulunduğuna göre, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği uyarınca bu konuda yeniden işlem tesis etmeye Çevre ve Orman Bakanlığı yetkili olup, anılan mevzuat ile bu konuda Bakanlar Kuruluna herhangi bir yetki verilmemiş olması nedeniyle, Bakanlar Kurulunca Çevre ve Orman Bakanlığının yerine geçilerek yargı kararının uygulanamaz hale getirilmesi suretiyle dava konusu işlemin tesis edilmesinde yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmamaktadır."*

gerekçesine yer verilmiştir.

Danıştay Kararında yer alan gerekçeden ve idarenin yargı kararlarının gereklerine göre işlem tesis etme zorunluluğundan hareketle, işletmeci tarafından Bakanlığımıza yeni bir başvuruda bulunulmuş ve Bakanlığımızca da 27 Ağustos 2004 tarihli yazı ile faaliyet hakkında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yeni bir işlem tesis edilmiştir.

Gerek Danıştay 6 ncı ve 8 nci Daireleri Müşterek Kurulunca verilen 23/06/2004 yürütmenin durdurulması Kararında, gerekse söz konusu Karara itiraz edilmesi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından verilen 07/10/2004 tarihli Kararda,

yargı kararı sonrasında iptal edilen ÇED Olumlu Görüşü yerine ve iptal kararının gereklerine uygun olarak yetkili idare tarafından yeni bir işlem tesis edilebileceğine, ancak bu işlemi tesis etmeye Bakanlar Kurulunun değil Çevre ve Orman Bakanlığının yetkili olduğuna hükmedilmiştir.

Bakanlığımızca, bu yargı kararları doğrultusunda, 27 Ağustos 2004 tarihli yazı ile faaliyet hakkında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde tesis edilen yeni işlem aleyhine İzmir 1 inci İdare Mahkemesinin 2004/1677 esasında dava açılmıştır.

Bu Davada, 14/03/2005 tarihli karar ile, yapılacak keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenecek raporun dosyaya sunulmasından sonra yeniden karar verilmek üzere dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiş ise de bu karara Bakanlığımızca itiraz edilmesi üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesinin 14/04/2005 tarihli ve E.2005/455 sayılı kararı ile **(Ek-3)** itirazımız kabul edilerek, yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmiştir.

İzmir Bölge İdare Mahkemesinin 14/04/2005 tarihli ve E.2005/455 sayılı Kararında;

"...Danıştay 6 ncı ve 8 inci Dairelerince yapılan müşterek kurulda verilen 23/06/2004 gün ve E.2002/2618 sayılı yürütmenin durdurulması Kararında ve bu Karara yapılan itiraz sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 07/10/2004 gün ve YD İtiraz No:2004/417 sayılı Kararında, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak hazırlanacak yeni bir ÇED Raporunun Bakanlığa sunulması halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca bu konuda yeni bir işlem tesis edilebileceği açıkça vurgulandığından, dava konusu işlemin mevcut en son üst derece yargı kararları ile çeliştiğinden söz edilemez."

gerekçesine yer verilmiştir.

Görüldüğü üzere halihazırda Bakanlığımız işlemi aleyhine verilmiş bir yargı kararı bulunmadığı gibi, söz konusu idari işlemin, en son Danıştay kararları doğrultusunda tesis edildiği yargı kararı ile teyit edilmiştir.

3-Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin, Bergama-Ovacık Altın Madeni ile ilgili olarak Sefa Taşkın vd. başvurusunda vermiş olduğu ihlal Kararında;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8 inci maddesinin açıkça hiçbir usuli koşul öngörmemesine rağmen, idari kararlarda karar alma sürecinin adil olması ve bu aşamada karardan etkilenecek bireylerin 8 inci madde tarafından korunan haklarına saygı gösterilmesi gerektiği vurgulandıktan sonra, Danıştay 6 ncı Dairesinin 13/05/1997 tarihli Kararının yasal süresi içinde uygulanmamış olması, *verilen izinlerin yeni bir ÇED raporuna dayanmamış olması ve* Bakanlar Kurulunun 29/03/2002 tarihli Kararının mevcut iptal kararlarına rağmen madenin faaliyete geçmesine izin vermesi nedeniyle, yasaların başvuruculara tanıdığı hakların etkisiz hale getirildiği saptaması yapılmıştır.

Sonuç olarak da, davalı Devletin Sözleşmenin 8 inci maddesini dikkate almadan *davacıların özel ve ailevi yaşamlarına saygı gösterilmesini talep hakkına ilişkin güvenceleri sağlama yükümlülüğünü yerine getirmediği belirlemesi yapılmış ve* bu nedenle 8 inci maddenin ihlal edildiğine hükmedilmiştir.

Görüldüğü üzere, 8 inci maddenin ihlali kararı yalnızca, davacıların özel ve ailevi yaşamlarına saygı gösterilmesini talep hakkına ilişkin usuli güvenceleri sağlama yükümlülüğünün yerine getirilmemesi gerekçesine dayandırılmış ve AİHM de Danıştay 6 ncı ve 8 inci Daireleri Müşterek Kurulu Kararında yer alan gerekçeyi aynen kullanmıştır.

Dolayısıyla; gerek Danıştay gerekse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, altın madeni işletmeciliğinde siyanür liçi yönteminin kullanılamayacağı şeklinde bir değerlendirme yapmamış, iptal kararı sonrasında faaliyet şeklinde çevreye yapılacak olumsuz etkileri giderici ya da kabul edilebilir sınırlara çekici önlemleri içeren değişiklikleri gösteren yeni bir ÇED Raporu ya da ÇED Raporu'na yeni önlemlerin ilave edilmesi suretiyle 2872 sayılı Kanun uyarınca yetkili olan Bakanlığa sunularak ÇED süreci yönünden Bakanlık tarafından bir işlem tesis edilmesi gerekliliğini çok açık bir şekilde vurgulamıştır.

Faaliyetin 18/08/2004 tarihinde durdurulması ve bilahare faaliyet hakkında ÇED Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yeni bir iznin verilmesi suretiyle AİHM Kararı doğrultusunda hareket edildiği ve ihlalin giderilmesi yönünde gerekli tedbirin alındığı düşünülmektedir.

4- Bilindiği üzere, iç hukukumuzda yargı kararlarının uygulanmaması hem cezai hem de hukuki sorumluluk doğurmaktadır. Ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi gereğince ceza davası doğrudan kamu görevlileri hakkında açılabilmekte, tazminat davaları ise idare aleyhine açılmakta ancak, idare aleyhine tazminata hükmedilmesi durumunda, sorumlu kamu görevlilerine rücu edilmektedir.

5- Ovacık altın madeni hakkında verilmiş bir çok yargı kararı olduğu halde gereklerinin yerine getirilmemesi söz konusu değildir.

Ovacık altın madeni ile ilgili yargılama süreci şöyle gelişmiştir;

Mülga Çevre Bakanlığınca, İzmir İli, Bergama İlçesi, Ovacık ve Çamköy mevkilerinde Erogold (yeni adı Normandy) A.Ş. tarafından gerçekleştirilecek altın madeni işletmesi faaliyeti hakkında, ÇED prosedürüne tabi olmamakla birlikte, mevzuat çerçevesinde gerekli çevre tedbirlerinin alınması ve şirketçe verilen taahütlere uyulması şartı ile işletilmesinde herhangi bir sakıncanın olmadığı yolundaki 19/10/1994 tarihli işlem tesis edilmiştir.

Bu işlemin iptali istemiyle, İzmir 1 inci İdare Mahkemesinde davalar açılmış, 02/07/1996 tarih ve E.1994/501, K.1996/537; E.1994/643, K.1996/538; E.1994/644, K.1996/539; sayılı kararlarla davanın reddine Karar verilmiş, davacılar tarafından Kararın temyiz edilmesi üzerine Danıştay 6 ncı Dairesi 21/11/1996 tarihinde yürütmenin durdurulmasını reddetmiş ancak, 13/05/1997 tarih ve E.1996/5274, K.1997/2310; E.1996/5477, K.1997/2312; E.1996/5348, K.1997/2311 sayı ile "ÇED Raporu ve bilirkişi raporunda da öngörülen olası risk faktörleri ile çalışan ve bu riskin gerçekleşmesi halinde doğrudan veya çevresinin bozulması ile dolaylı olarak insan yaşamını etkileyeceği kesin olan siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmesine izin verilmesi yolundaki dava konusu işlemde kamu yararına uygunluk bulunmamaktadır. Bu durumda, davanın reddi yolunda verilen idare mahkemesi kararında isabet görülmemiştir." şeklinde Karar verilmiş ve İzmir 1 inci İdare Mahkemesinin Kararını bozmuştur. Bunun üzerine İzmir 1 inci İdare Mahkemesi, yeniden yapılan yargılama sonucunda 15/10/1997 tarih ve E.1997/635, K.1997/876; E.1997/636, K.1997/877; E.1997/637, K.1997/878 sayılı kararlar ile mülga Çevre Bakanlığınca tesis edilen işlemin iptaline Karar verilmiştir.

Bu Kararın mülga Çevre Bakanlığına tebliğ edilmesi üzerine 23/10/1997 tarih ve 1425-2311-6971 sayılı yazımız ile mülga Çevre Bakanlığının görüşünün iptal edildiği, bu görüşün esas itibarıyla bir izin ve ruhsat olmaması nedeniyle, bu görüşüşe dayanılarak kurum ve kuruluşlarca tesis edilen işlemlerin yeniden değerlendirilmesi gerektiği ve yargı kararının uygulanması ilgili tüm kurum ve kuruluşlara bildirilmiştir.

İzmir 1 inci İdare Mahkemesinin Kararı mülga Çevre Bakanlığınca temyiz edilmiş, ancak iptal kararı Danıştay 6 ncı Dairesinin 01/04/1998 tarih ve E.1998/512, K.1998/1830; E.1998/511, K.1998/1829; E.1998/510, K.1998/1828 sayılı kararları ile onanmıştır. Bu Karara karşı mülga Çevre Bakanlığınca yapılan karar düzeltme başvuruları, Danıştay 6 ncı Dairesinin 11/11/1998 tarih ve E.1998/4531, K.1998/5177; E.1998/4532, K.1998/5178; E.1998/4533, K.1998/5179 sayılı kararları ile reddedilmiş ve yargılama süreci sona ermiştir.

Mülga Çevre Bakanlığı bunun üzerine 21/11/1997 tarihinde İzleme Denetleme Komisyonunun faaliyetlerini durdurmuş, ayrıca Danıştay nezdinde temyiz talebinde bulunmuştur. Danıştay 6 ncı Dairesince temyiz talebi 01/04/1998 tarihinde reddedilmiş ve mahkeme Kararı onaylanmıştır.

Kararın mülga Çevre Bakanlığına tebliğini müteakip 12/05/1998 tarihinde konu hakkında ilgili kurum ve kuruluşlara yazı yazılarak kendi yasal yetkileri çerçevesinde gerekli işlemleri yapmaları istenmiştir.

29/03/2002 tarih ve P 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemi ile Başbakanlık aleyhine açılan davada, Danıştay 6 ncı Dairesi tarafından 23/06/2004 tarih ve 2002/2618 sayılı Kararı ile yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir. Danıştay Kararının incelenmesi neticesinde; Kararda yer alan "İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğin; taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinde, işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliği'nin başkanlığında ve koordinatörlüğünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin alınması kaydıyla izin verilmesine ilişkin mülga Çevre Bakanlığı işleminin yargı kararıyla iptal edilmesinden sonra, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak faaliyet şeklinde çevreye yapılacak olumsuz etkileri giderici ya da kabul edilebilir sınırlara çekici önlemler içeren değişiklikleri gösteren yeni bir ÇED Raporu veya ÇED Raporu'na yeni önlemlerin ilave edilmesi suretiyle 2872 sayılı Yasa uyarınca yetkili olan Bakanlığa sunularak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci yönünden Bakanlık tarafından bir işlem tesis edilmediği açıktır. Yukarıda belirtilen 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli işlemler tesis edilmeden Bakanlar Kurulunca ÇED Olumlu Görüşü işlemi mahkemece iptal edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeninin devamına izin verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır" ifadesi ile yeniden konunun ÇED sürecinde değerlendirilmesi gerektiği yönünde bir Karar alınmıştır.

Firma tarafından Mahkeme kararının yerine getirilmesi amacıyla 09/08/2004 tarihinde Bakanlığımıza başvuru yaparak, gerekli işlemin bildirilmesi istenmiştir.

16/12/2003 tarihli ÇED Yönetmeliğinin geçici 3 üncü maddesi kapsamında söz konusu faaliyet ÇED Yönetmeliğinden muaf olmakla birlikte, yargı kararı gereğince Yönetmeliğin geçici 6 ncı maddesi kapsamında Çevresel Durum Değerlendirme Raporu hazırlanması istenmiş 27/08/2004 tarihinde Rapor incelenerek, alınan önlemlerle birlikte madenin işletilmesinde bir sakınca olmadığı ilgili tüm kurum ve kuruluşlara bildirilmiştir.

Son olarak bir grup avukat tarafından Bakanlığımızın bu işlemine karşı İzmir 1 inci İdare Mahkemesinin 2004/1677 Esasında dava açılmış olup, bu davada yürütmenin durdurulması istemi İzmir Bölge İdare Mahkemesi'nin 14/04/2005 tarihli Kararı ile reddedilmiştir.

Görüldüğü üzere, Bakanlığımızca, yargı kararlarının gerekleri her aşamada yerine getirilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili tüm Yönetmeliklerinde madencilik faaliyetleri ile ilgili çeşitli hususlar belirlenmiştir. Ayrıca Avrupa Birliği uyum çalışmaları çerçevesinde çevre konusunda gerekli çalışmalar yapılırken madencilik faaliyetleri de bu çalışmalar içerisinde değerlendirilmektedir.

Bunun dışında madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak uluslararası uygulamalar ve gelişmiş ülkelerde bu konuda belirlenmiş olan standartlar da dikkate alınarak gerekli çalışmalar sürdürülmektedir.

Siyanür yöntemiyle altın çıkarılması, diğer sektörlerden çok farklı bir faaliyet olmayıp, her sektörün kendine özgü çevresel etkilerini belirleyip gerekli önlemleri aldırarak sürdürülebilir bir çevre döngüsü oluşturmak ana hedefi ile çalışmalarımız devam etmektedir.

6- Bakanlığımızca maden aramalarında ve çıkarılmasında getirmiş olduğumuz bir kriter bulunmamaktadır. Siyanür liçi yöntemi altın madenciliğinde tüm dünyada kullanılan ve yaygın tekniktir. Altın madenciliğinde kullanılan teknolojinin seçimi, cevher içindeki altın taneciklerinin büyüklüğü ile cevherde bulunan diğer minerallerin kimyasal ve fiziksel özelliklerine bağlı olup, altın taneciklerinin büyüklüğü bakımından Ovacık Altın Madeni siyanür liçi yöntemine uygun bir madendir. Söz konusu tesisin atık barajı sızdırmasız bir yapıya sahip olup, dışarıya herhangi bir proses kaynaklı atıksu deşarjı olmamaktadır. Altın madeni faaliyeti sırasında, su, toprak ve havanın korunmasına ait mevzuatlara uymakta ve gerekli çevresel tedbirleri almış bulunmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca söz konusu madenin sadece "Kimyasal Arıtma Ünitesi ve Atık Çamur deposu" için lisans verilmiş olup, bugüne kadar verilen tüm yargı hükümleri takip edilerek gerekli yasal işlemler yapılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2002/2618

7167-1
7167-06
6 Sayfa

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyenler: 1- Kendi adına asaleten,
Fevzi Erişti,Demirali Umaç,Mehmet Ayman,Mehmet İrgit,
Osman Altıparmak,Yılmaz Acar,Yaşar Karaağaç,Halit Yılmaz,
Tarkan Gürbüz,Nurittin Ünal,Mustafa Palaz,Mehmet Kurunaz,
Sefa Taşkın,Özcan Durmaz,Ömer Turan,Mustafa Döğer,
Ahmet Karagöz,Mustafa Demircan adlarına vekaleten
Av.Senih Özay - Birinci Beyler No:51/306-Konak/İZMİR

2- Ahmet Oktay,İbrahim Arzuk,Arif Ali Cangı,Uğur Kalelioğlu,
Ömer Erlat,Rıfat Bozkurt
859 Sk. No:4/305 Konak/İZMİR

Davalı : Başbakanlık - ANKARA

İstemin Özeti : Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca düzenlenen ÇED Raporu üzerine Çevre Bakanlığınca tesis edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki ÇED olumlu görüşü işleminin iptaline ilişkin idare mahkemesi kararının Danıştayca onanarak kesinleşmesinden sonra anılan madenin işletilmesine devam edilmesi yolundaki 29.3.2002 günlü, 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının; mahkeme kararlarının uygulanmasını engellediği ve bağlayıcılığını ortadan kaldırdığı, kuvvetler ayrılığı ilkesini ağır bir biçimde zedelediği, yargı kararının uygulanmaması esasını getiren bu kararın yetki ve sebep yönünden açık ve ağır bir şekilde hukuka aykırı ve yok hükmünde bir işlem olduğu öne sürülerek iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Bazı davacıların ölmüş olması nedeniyle davanınehliyet yönünden reddedilmesinin gerekeceği; dava konusu Bakanlar Kurulu prensip kararının hükümet politikası çerçevesinde alınmış bir siyasi karar olduğu, prensip kararlarının Cumhurbaşkanının imzalamasının gerekmediği, bu tür kararların genellikle bir Kanunun çeşitli bakanlıklara yetki verdiği bir konuda dikkate alınacak esasları belirleyen veya milli güvenlik konularında alınan kararlar olduğundan icrai nitelik taşımadıkları, Bakanlar Kurulunun çeşitli konularda kabul ettiği kimi ilkeleri belirlemeleri ve sadece ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik açıklayıcı kararlar olmaları nedeniyle de yayımlanmadıkları, prensip kararlarıyla hükümetin çeşitli konulardaki temel siyaset ve ilkelerinin belirlendiği, bu nedenle dava konusu kararın sürdürülebilir kalkınma prensibinin madencilik sektörüne ve ayrıca kamu oyunda son yıllarda tartışma konusu yapılan altın ve gümüş madenciliği alanına da uygulanması gereği doğrultusunda alınmış genel nitelikte ve yürütme-idare ilişkileri uyarınca, uygulayıcı idareleri

BAŞBAKANLIK
3 2004

7/6706

yönlendirici özellikte tavsiye ve prensip kararı özelliği taşıdığından idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülebilir nitelikte bir işlem olmadığı; daha önce verilen mahkeme kararlarının uygulandığı, hiçbir faaliyete izin verilmediği, TÜBİTAK'dan alınan raporda, ilgili Danıştay kararında insan ve çevre sağlığını tehdit ettiği öne sürülen risklerin tümüyle giderildiği ya da kabul edilebilir sınırların çok altında kaldığı; tesisin mevcut özellikleriyle üretim teknolojisi ve sağlanmış olan çevresel koşullar açısından dünyada altın madenciliği için öngörülüp uygulanmakta olan en uygun teknoloji düzeyini ya da daha iyisini yansıttığı, tesisin ve aynı koşullarda benzerlerinin, çevre uyumlu ve duyarlı birer iktisadi faaliyet olarak işletmeye geçirilmelerinin, sürdürülebilir kalkınma kavramı çerçevesinde ülkemiz menfaatleri açısından uygun ve yararlı olacağı sonucuna varıldığının belirtildiği, denemelerde alınan sonuçların kabul edilebilir sınır değerlerin altında olduğu, olumsuz bir bulguya rastlanılmadığı, açıklanan tüm bu nedenlerle altın ve gümüş madeninin işletilmesinin devamına izin verildiği, dava konusu kararın yargı kararlarının uygulanmasını engelleyici, onları değiştirici nitelik taşımadığı ileri sürülerek davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Selçuk Topal'ın Düşüncesi : İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğine; taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinde, işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliği'nin başkanlığında ve koordinatörlüğünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin alınması kaydıyla izin verilmesine ilişkin Çevre Bakanlığı işleminin yargı kararıyla iptal edilmesinden sonra, Anayasa gereği yargı kararlarına uymak zorunlu olduğundan, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak faaliyet şeklinde çevreye yapılacak olumsuz etkileri giderici ya da kabul edilebilir sınırlara çekici önlemler içeren değişiklikleri gösteren yeni bir ÇED Raporu veya ÇED Raporuna yeni önlemlerin ilave edilmesi suretiyle 2872 sayılı Yasa uyarınca yetkili olan Bakanlığa sunularak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci yönünden bakanlık tarafından bir işlem tesis edilmediği dikkate alındığında, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli olan işlemler tesis edilmeden, Bakanlar Kurulunca ÇED olumlu görüşü işlemi mahkemece iptal edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeninin işletilmesinin devamına izin verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına, davanın açıldığı tarikten önce öldükleri anlaşılan Fevzi Erişti, Mehmet Kurunaz ve Ahmet Karagöz'ün yürütmenin durdurulması istemlerinin ise incelenmeksizin reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2002/2618

7/6706

Danıştay Savcısı Turan Karakaya'nın Düşüncesi : Davanın durumuna göre yürütmenin durdurulması isteminin, uyuşmazlık konusu yerde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırıldıktan sonra incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren 2575 sayılı Danıştay Kanununun (Ek-1).maddesi uyarınca oluşturulan Danıştay Altıncı ve Sekizinci Dairelerı Müşterek Kurulunca Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve 2577 sayılı Yasanın 52.maddesi uyarınca dosya incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

Dosyanın incelenmesinden, davacılardan Fevzi Eriştı'nin 13.12.2000 gününde, Mehmet Kurunaz'ın 5.4.2000 gününde ve Ahmet Karagöz'ün de 20.3.1998 gününde ölmüş oldukları ve ölüm nedeniyle vekalet yetkileri sona erdiği anlaşıldığından, bu kişilerin Av.Senih Özay'a verdikleri vekaletnamelere dayanılarak ölüm tarihlerinden sonra 15.5.2002 gününde İzmir İdare Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçeyle açılan davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin anılan kişilere yönelik bölümünün incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Dava, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca düzenlenen ÇED Raporu üzerine Çevre Bakanlığınca tesis edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki ÇED olumlu görüşü işleminin iptaline ilişkin idare mahkemesi kararının Danıştayca onanarak kesinleşmesinden sonra anılan madenin işletilmesine devam edilmesi yolundaki 29.3.2002 günlü, 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğine; taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinde, işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliği'nin başkanlığında ve koordinatörlüğünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin alınması kaydıyla izin verilmesine ilişkin Çevre Bakanlığı işlemi, Danıştay Altıncı Dairesinin 13.5.1997 günlü, E:1996/5274 , K:1997/2310 sayılı bozma kararına uyularak İzmir 1.İdare Mahkemesinin 15.10.1997 günlü, E:1997/635, K:1997/876 sayılı kararıyla "insanın yaşama hakkını ve devletin de çevre sağlığını koruma, çevre kirlenmesini önleme, herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içerisinde sürdürmesini sağlama ödevlerini dikkate aldığımızda, Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) ve bilirkişi raporlarında da öngörülen olası risk faktörleriyle çalışan ve bu riskin gerçekleşmesi halinde doğrudan veya çevrenin bozulması ile dolaylı olarak insan yaşamını etkileyeceği kesin olan siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletilmesine izin verilmesi yolundaki dava konusu işlemde kamu yararına uygunluk bulunmadığı" gerekçesiyle iptal edilmiş; bu karar Danıştay Altıncı Dairesinin 1.4.1998 günlü, E:1998/512, K:1998/1830 sayılı kararıyla onanmış ve karar düzeltme istemi de reddedilerek mahkeme kararı kesinleşmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2002/2618

2709 sayılı TC Anayasasının 138.maddesinde, Yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zoruda oldukları; bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyecekleri ve bunların yerine getirilmesi geciktiremeyecekleri kurala bağlanmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanununun 10.maddesinde: "Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler bir "Çevresel Etki Değerlendirme Raporu" hazırlarlar. Bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler göz önünde bulundurularak çevre kirlenmesine sebep olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirileceği ve bu hususta alınacak önlemler belirtilir." hükmü ile; yürürlükte bulunan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin 6.maddesinde: "Bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler için Çevresel Etki Değerlendirme Raporu, Ek-II'ye tabi projeler için proje tanıtım dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler.

Kamu kurum ve kuruluşları, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi sürecinde proje sahiplerinin isteyeceği her türlü bilgi, döküman ve görüşü vermekle yükümlüdürler.

Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir." kararı alınmadıkça bu projelere hiç bir teşvik, onay (Çevre düzeni plan tadilatı onayları dahil), izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz." hükmü yer almaktadır.

Dava konusu Bakanlar Kurulu kararı, daha önce mahkeme kararlarıyla ÇED Raporu üzerine Çevre Bakanlığınca tesis edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki ÇED olumlu görüşü işleminin iptal edilmesi üzerine, anılan madenin işletilmesinin devamı konusunda ilgili ve yetkili idareleri işlem tesis etme hususunda bağlayıcı ve bu haliyle yargı kararlarının uygulanmasını engelleyici nitelik taşıyan, kesin ve yürütülebilir nitelikte bir idari işlemdir.

İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğine; taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinde, işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliği'nin başkanlığında ve koordinatörlüğünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin alınması kaydıyla izin verilmesine ilişkin Çevre Bakanlığı işleminin yargı kararıyla iptal edilmesinden sonra, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak faaliyet şeklinde çevreye yapılacak olumsuz etkileri giderici ya da kabul edilebilir sınırlara çekici önlemler içeren değişiklikleri gösteren yeni bir ÇED Raporu veya ÇED Raporuna yeni önlemlerin ilave edilmesi suretiyle 2872 sayılı Yasa uyarınca yetkili olan Bakanlığa sunularak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci yönünden bakanlık tarafından bir işlem tesis edilmediği açıktır.

7/6706

Yukarıda belirtilen 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli olan işlemler tesis edilmeden, Bakanlar Kurulunca ÇED olumlu görüşü işlemi mahkemece iptal edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeninin işletilmesinin devamına izin verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, açıkça hukuka aykırı olan ve uygulanması durumunda telafisi güç ve imkansız zararların doğmasına neden olabileceğinden 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27.maddesi uyarınca dava konusu Bakanlar Kurulu kararının yürütmesinin durdurulmasına oyçokluğuyla, davacılardan Fevzi Erişti, Mehmet Kurunaz ve Ahmet Karagöz'ün yürütmenin durdurulması istemlerinin incelenmeksizin reddine oybirliğiyle 23.6.2004 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan Güngör DEMİRKAN (X)	Üye Bekir AKSOYLU	Üye Faruk ÖZTÜRK	Üye Şevket APALAK
	Üye Ayla ALKIVILCIM	Üye Banu DİLÇİN	Üye Sinan TUNCA
	Üye S.Zehra BİRDEN	Üye Alaattin ÖĞÜŞ (X)	

T.C. Aslı Gibidir

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE
Esas No : 2002/2618

716706

(X) K A R Ş I O Y : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27.maddesinde öngörülen koşulların bulunmaması nedeniyle yürütmenin durdurulması hakkında istemin reddine karar verilmesi gerektiği oyuyla karar katılmıyoruz.

Başkan	Üye
Güngör	Alaattin
DEMİRKAN	ÖĞÜŞ

Aslı Gibidir.

7/6706

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD. İtiraz No: 2004/417

Ek-2
7 Sayfa

İtiraz Eden (Davalı) : Başbakanlık-ANKARA

Karşı Taraf (Davacılar) : 1-Kendi adına asaleten, Fevzi Erişti, Demirali Umaç, Mehmet Ayman, Mehmet İrgit, Osman Altıparmak, Yılmaz Acar, Yaşar Karaağaç, Halit Yılmaz, Tarkan Gürbüz, Nurittin Ünal, Mustafa Palaz, Mehmet Kurunaz, Sefa Taşkın, Özcan Durmaz, Ömer Turan, Mustafa Döğer, Ahmet Karagöz, Mustafa Demircan adlarına vekaleten
Av.Senih Özay
Birinci Beyler No:51/306-Konak/İZMİR
2-Ahmet Oktay, İbrahim Arzuk, Arif Ali Cangı, Uğur Kalelioğlu, Ömer Erlat, Rıfat Bozkurt
859. Sokak No:4/305-Konak/İZMİR

İstemin Özeti : Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunca verilen ve yürütmenin durdurulması isteminin kısmen incelenmeksizin reddine, kısmen kabulüne ilişkin bulunan 23.6.2004 günlü, E:2002/2618 sayılı kararın kabule ilişkin kısmına, davalı idare itiraz etmekte ve kararın kaldırılmasını istemektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi Aylin Bayram'ın Düşüncesi : İtirazın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Tülin Özgenç'in Düşüncesi : İtiraz dilekçesinde ileri sürülen nedenler, Danıştay Altıncı Dairesince verilen yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne ilişkin kararın kaldırılmasını gerektirecek nitelikte görüldüğünden, itirazın kabulü gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca gereği görüşüldü:

Dava, Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca düzenlenen ÇED Raporu üzerine Çevre Bakanlığınca tesis edilen, İzmir, Bergama, Ovacık- Çamköy mevkiinde bulunan altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki ÇED olumlu görüşü işleminin iptaline ilişkin İdare Mahkemesi kararının Danıştay'ca onanarak kesinleşmesinden sonra anılan madenin işletilmesine devam edilmesi yolundaki 29.3.2002 günlü, 2002/4 sayılı Bakanlar Kurulu Prensip Kararının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunun 23.6.2004 günlü, E:2002/2618 sayılı kararıyla; davacılardan Fevzi Erişti, Mehmet Kurunaz ve Ahmet Karagöz'ün ölmüş oldukları ve ölüm nedeniyle vekalet yetkilerinin sona erdiği anlaşıldığından bu kişilerin

BAŞBAKANLIK
Hukuk Müşavirliği
Gelen No. | Dosya No.
12758 | 2002-538

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD. İtiraz No: 2004/417

7/6706

Av.Senih Özay'a verdikleri vekaletnamelere dayanılarak ölüm tarihlerinden sonra İzmir İdare Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçeyle açılan davanın ve yürütmenin durdurulması isteminin anılan kişilere yönelik bölümünün incelenme olanağı bulunmadığı; uyuşmazlığa konu altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki Çevre Bakanlığı işleminin İzmir 1. İdare Mahkemesinin 15.10.1997 günlü, E:1997/635, K:1997/876 sayılı kararıyla iptal edildiği, bu kararın onandığı ve kesinleştiği, Anayasa'nın 138. maddesi uyarınca, Yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararına uymak zorunda oldukları; bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremeyecekleri ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceklerinin kurala bağlandığı; Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelere hiçbir teşvik, onay (Çevre düzeni plan tadilatı onayları dahil) izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemeyeceği, proje için yatırıma başlanamayacağı; dava konusu Bakanlar Kurulu kararının daha önce mahkeme kararıyla ÇED Raporu üzerine Çevre Bakanlığınca tesis edilen İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madenine siyanür liçi yöntemiyle işletme izni verilmesi yolundaki ÇED olumlu görüşü işleminin iptal edilmesi üzerine, anılan madenin işletilmesinin devamı konusunda ilgili ve yetkili idareleri işlem tesis etme hususunda bağlayıcı ve bu haliyle yargı kararlarının uygulanmasını engelleyici nitelik taşıyan, kesin ve yürütülebilir nitelikte bir idari işlem olduğu, İzmir, Bergama, Ovacık-Çamköy Mevkiinde bulunan altın madeni işletmeciliğine; taahhütname koşullarının yerine getirilmesi, işletme öncesinde, işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra firmanın sorumluluğunun sona ermesine kadar geçecek süre içerisinde İzmir Valiliğinin başkanlığında ve koordinatörlüğünde oluşturulacak İzleme Denetleme Komisyonunca faaliyetin taahhütname çerçevesinde izlenmesi ve denetlenmesi, çevre mevzuatına uyulması, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer önlemlerin alınması kaydıyla izin verilmesine ilişkin Çevre Bakanlığı işleminin yargı kararıyla iptal edilmesinden sonra, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak faaliyet şeklinde çevreye yapılacak olumsuz etkileri giderici ya da kabul edilebilir sınırlara çekici önlemler içeren değişiklikleri gösteren yeni bir ÇED Raporu veya ÇED Raporuna yeni önlemlerin ilave edilmesi suretiyle 2872 sayılı Yasa uyarınca yetkili olan Bakanlığa sunularak Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci yönünden bakanlık tarafından bir işlem tesis edilmediğinin açık olduğu, bu durumda 2872 sayılı Yasa ve ilgili Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli olan işlemler tesis edilmeden; Bakanlar Kurulunca, ÇED olumlu görüşü işlemi mahkemece iptal edilen İzmir Bergama, Ovacık-Çamköy mevkiinde bulunan altın madeninin işletilmesinin devamına izin verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının yürütülmesinin durdurulması, davacılardan Fevzi Erişti, Mehmet Kurunaz ve Ahmet Karagöz'ün yürütmenin

7/6706

durdurulması istemlerinin incelenmeksizin reddi yolunda verilen kararın yürütmenin durdurulmasına ilişkin kısmına davalı idare itiraz etmekte ve kararın kaldırılmasını istemektedir.

Anayasa'nın 8. maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılacağı ve yerine getirileceği hükme bağlanmıştır.

Başbakan ve bakanlardan oluşan Bakanlar Kurulunun görevleri Anayasa'da ve kanunlarda açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Bakanlar Kurulunun görev ve yetkilerinin Anayasa'ya ve kanunlara dayanılarak kullanılması gerektiği, kanunla açıkça yetki verilmeyen bir konuda karar alınamayacağı ve düzenleme yapılamayacağı açıktır.

Bakılmakta olan davada, İzmir İli, Bergama İlçesi, Ovacık ve Çamköy mevkiinde Normandy Madencilik A.Ş.'ye ait altın ve gümüş madeni tesislerine ilişkin olarak anılan şirket tarafından Çevre Kanunu uyarınca hazırlanan "Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu", Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğine göre Çevre Bakanlığınca incelenerek altın madeni işletmeciliğine izin verildiği, bu işlemin İdare Mahkemesince iptal edilerek kesinleşmesinden sonra anılan şirket tarafından Çevre Bakanlığı'na ve Başbakanlığa yapılan başvurularla gerekli tedbirlerin alındığı belirtilmek suretiyle tesiste mevzuata ve hukuka uygun tedbir alınıp alınmadığının saptanmasının istenildiği, TUBİTAK tarafından hazırlanan rapor sonucunda 5.4.2000 tarihli Başbakanlık yazısı ile, risk faktörlerinin proje ile ilgili olarak alınmış ilave tedbirlerle ortadan kalktığı, bu nedenle ilgili bakanlıklarca konunun değerlendirilerek işlemin tekemmül ettirilmesi gereğinin bildirildiği, bu işlemin İzmir 1. İdare Mahkemesince 1.6.2001 tarihinde iptal edildiği (kararın henüz kesinleşmediği), bu yazı üzerine Orman Bakanlığınca verilen izinlerin uzatıldığı, Sağlık Bakanlığınca da 22.12.2002 tarihinde tesise 1 yıllık deneme izni verildiği, bu işleme karşı açılan davada İzmir 3. İdare Mahkemesince 10.1.2002 günlü, E:2001/401 sayılı kararla yürütmenin durdurulmasına karar verildiği ve bu karar üzerine işletmenin durdurulduğu, daha sonra tesislerin ülke ekonomisine katkıları nedeniyle işletilmesine devam edilmesinin uygun görülmesi yolundaki dava konusu Bakanlar Kurulu Prensip kararının alındığı anlaşılmaktadır.

Altın ve gümüş madeni işletilmesine yönelik olan uyuşmazlığa konu işletme ile ilgili gerekli olan prosedür ve bu prosedürün tamamlanması aşamasında işlemleri tesis etme konusunda yetkili olan merciler ilgili Yasal mevzuatta belirlenmiş bulunmaktadır. Bu kapsamda, olayda işletmeye ilişkin olarak verilmiş bulunan ÇED olumlu görüşü yargı kararı ile iptal edilmiş bulunduğuna göre, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca bu konuda yeniden işlem tesis etmeye Çevre ve Orman Bakanlığı yetkili olup, anılan mevzuat ile bu konuda Bakanlar Kuruluna herhangi bir yetki verilmemiş olması nedeniyle, Bakanlar Kurulunca Çevre ve Orman Bakanlığı'nın yerine geçilerek yargı kararının

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD. İtiraz No: 2004/417

uygulanamaz hale getirilmesi suretiyle dava konusu işlemin tesis edilmesinde yetki yönünden hukuka uyarlık görülmemiştir.

Davalı idare tarafından verilen itiraz dilekçesine ek olarak sunulan ve 9.9.2004 tarihinde Danıştay Genel Yazı İşleri Kaleminde kayda giren dilekçe ekinde, Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulu Kararından sonra , bu karar doğrultusunda ÇED ve Durum Değerlendirme Raporu hazırlandığı ve Çevre ve Orman Bakanlığına sunulduğu belirtilmiş ve buna ilişkin belgeler eklenmiş ise de, bu husus bakılan davada hukuka aykırı olduğu saptanan Bakanlar Kurulu Kararı hakkında verilen yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararın kaldırılmasını gerektirecek nitelikte değildir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun değişik 27 nci maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için gerekli olan koşulların gerçekleşmiş olduğu dikkate alınarak yürütmenin durdurulması isteminin kabul edildiği anlaşıldığından ve davalı idarece öne sürülen hususlar, bu kararın kaldırılmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, davalı idarenin itirazının REDDİNE, 7.10.2004 günü oyçokluğu ile karar verildi.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu

Başkanvekili Tansel Çölaşan	11.Daire Başkanı Mustafa İlhan Dinç	10.Daire Başkanı Zafer Kantarcıoğlu
12.Daire Başkanı Gülsen Yenişehirli	5.Daire Başkanı Turan Falcıoğlu	2.Daire Üyesi Nevin Gönenç
2.Daire Üyesi Engin Kumrulu	2.Daire Üyesi Kamuran Erbuğa	12.Daire Üyesi Sabriye Köprülü
11.Daire Üyesi Selçuk Hondu X	12.Daire Üyesi Yücel Irmak	2.Daire Üyesi Mustafa Yücel Özbilgin X

7/6706

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD. İtiraz No: 2004/417

5.Daire Üyesi Mehmet Rıza Ünlüçay	11.Daire Üyesi Ahmet Hamdi Ünlü	11.Daire Üyesi İzge Nazlıoğlu
11.Daire Üyesi Belma Kösebalaban	10.Daire Üyesi Ahmet Başpınar	5.Daire Üyesi Salih Er
12.Daire Üyesi Murat Cebeci	5.Daire Üyesi Günay Erden	10.Daire Üyesi Orhun Yet
5.Daire Üyesi Esen Erol	11.Daire Üyesi M.Nihat Turan	2.Daire Üyesi Ayfer Özdemir
	12.Daire Üyesi Levent Artuk	

7/6706

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD. İtiraz No: 2004/417

KARŞI OY

X- Dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlığa konu altın ve gümüş madeni tesislerine ait ÇED olumlu görüşü İdare Mahkemesince iptal edildikten sonra, bu tesislerin işleticisi şirket tarafından Çevre Bakanlığına ve Başbakanlığa yapılan başvuru ile tesise ek tedbirler alındığı belirtilerek bu hususun tespitinin istenildiği, Başbakanlık tarafından oluşturulan komisyonca konunun TUBİTAK tarafından incelenmesinin istenildiği, TUBİTAK'ın hazırladığı rapor ile yapılan tespitler sonucunda, ilgili kararda insan ve çevre sağlığını tehdit ettiği öne sürülen risklerin tümüyle giderildiği veya kabul edilebilir limitlerin çok altında olduğu , tesisin mevcut özellikleri ile gerek üretim teknolojisi, gerekse sağlanmış olan çevresel koşullar açısından dünyada altın madenciliği için öngörülüp uygulanmakta olan en uygun teknoloji düzeyini ya da daha iyisini yansıttığı, tesisin işletmeye geçirilmesinin sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde ülkemiz açısından uygun ve yararlı olacağı görüşünde olduklarının belirtildiği, bu rapor üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Çevre Bakanlığının da olumlu görüşleri sonucu, 5.4.2000 tarihli Başbakanlık yazısı ile, proje ile ilgili olarak ilgili bakanlıkların konuyu yeniden değerlendirmek suretiyle tekemmül ettirmeleri gerektiğinin bildirildiği, bu işlem üzerine Orman Bakanlığınca verilen izinlerin uzatıldığı, Sağlık Bakanlığınca da 1 yıl süreli deneme izni verildiği, bu işleme karşı açılan davada verilen yürütmenin durdurulması kararı sonrasında, Bakanlar Kurulunca, TUBİTAK'ın anılan raporu, Sağlık Bakanlığınca deneme izni sırasındaki denetleme sonuçları ve madenin 12 yıllık gelişimi incelenerek, tesisin son derece gelişmiş siyanür liçi yöntemi kullanılan bir tesis haline getirildiği, ülke ekonomisine katkıları nedeniyle işletilmesine devam edilmesinin uygun görüldüğü yolundaki dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, İdare Mahkemesinin iptal kararından sonra, kararda yer alan risk faktörlerinin giderilmesine yönelik olarak her türlü önlemin alındığı, yargı kararı gereklerinin yerine getirildiği, bu konunun raporlar ile de sabit olduğu gözönüne alındığında, Bakanlar Kurulunca bütün bu gelişmelerin değerlendirilmesi suretiyle tesis edilen işlemin yargı kararının uygulanmaması niteliğinde olduğunun kabulüne olanak bulunmamaktadır.

Kaldı ki, iptal kararından sonra altın ve gümüş madeni tesislerine ilişkin olarak alınan ilave tedbirlerin, düzenlenen TUBİTAK raporunun, bu rapor üzerine Çevre Bakanlığınca olumlu görüş verilmesine ilişkin hususların yargı kararı gereğinin yerine getirilip getirilmediği kapsamında Danıştay Altıncı ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunca değerlendirilip bir sonuca varılması gerekirken herhangi bir değerlendirme yapılmaksızın karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

7/6706

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
GENEL KURULU
YD. İtiraz No: 2004/417

Açıklanan nedenlerle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşulların gerçekleşmediği, bu itibarla, davalı idare itirazının kabulü ve yürütmenin durdurulması kararının kaldırılarak davacıların yürütmenin durdurulması istemlerinin reddi oyuyla, aksine verilen karara katılmıyoruz.

11.Daire Üyesi	2.Daire Üyesi
Selçuk Hondu	Mustafa Yücel Özbilgin

K/G

ASLI GİBİDİR
İDARİ DAVA DAİRELERİ

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
YD. İTİRAZ NO : 2005/455

7/6706
Ek-3
2 Sayfa

İTİRAZ EDENLER (DAVALILAR) : 1) Çevre ve Orman Bakanlığı / ANKARA
2) MÜDAHİL : Normandi Madencilik A.Ş.

VEKİLLERİ : 1)Av.Selçuk Ömerbaş
Bağış Sokak 14/8 Kocatepe / ANKARA
2) Av.Dina Bekişoğlu
Kıbrıs Şehitleri Cad.No:68/301 Kılınçlar İşhanı
Alsancak/İZMİR

KARŞI TARAF (DAVACILAR) : 1- Noyan Özkan
2- Ömer Erlat
3- Arif Ali Cangı

VEKİLLERİ : Av.Arif Ali Cangı
858 Sok. No:9 Paykoç İŞhanı K:7/705
Konak/İZMİR

İSTEMİN ÖZETİ : İzmir Bergama İlçesi Ovacık Çamköy Mevkiinde Normandy Madencilik Anonim Şirketince altın işletmeciliği için düzenlenen nihai Çevresel Durum Değerlendirme raporunda belirtilen tedbirlere uyulması kaydıyla söz konusu faaliyette bir sakınca olmadığına karar verildiğine ilişkin Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirilmesi ve Planlama Genel Müdürlüğünün 27.08.2004 günlü 6524 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; madenin ve işletmenin bulunduğu alan ve çevresi ile projeden etkilenecek alanın çevresel ve doğal özelliklerinin belirlenmesi, madenin çıkarılması ve üretilmesi sırasında meydana gelecek çevresel etkilerin belirlenmesi , işletmenin faaliyet şeklinde çevreye yapacağı olumsuz etkileri giderici veya kabul edilebilir sınırlara çekici ne gibi yeni önlemler getirildiğinin saptanması ve işletmeden kaynaklanan olumsuz etkileri gidermek üzere alındığı belirtilen tedbirler de dikkate alınarak işletme öncesinde , işletme sırasında ve işletme kapandıktan sonra çevre ve insan sağlığı için risk yaratacak olumsuz sonuçların ortaya çıkıp çıkmayacağının belirlenmesi için mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına uyuşmazlık konusu yer ve işletme izni hakkında daha önce verilen yargı kararları işletme yönteminden kaynaklanan ve yargı kararlarında sözü edilen riskler ve olayın özelliği dikkate alınarak yapılacak keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenecek raporun dosyaya sunulmasından sonra yeniden bir karar verilinceye kadar yürütmenin durdurulmasına karar veren İzmir 1.İdare Mahkemesinin 14.03.2005 gün ve E:2004/1677 sayılı kararının ortadan kaldırılması ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

./....

7/6706

T.C.
İZMİR
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
YD. İTİRAZ NO : 2005/455

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren İzmir Bölge İdare Mahkemesince işin gereği görüşüldü;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27.maddesinin (2) numaralı bendine göre idari mahkemeler, idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması halinde gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.

Bakılan davada idari işlemin hukuka aykırı olup olmadığının saptanabilmesi için mahkemece mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verildiğinde olayda "açıkça hukuka aykırılık" koşulunun gerçekleşmediği açıktır.

Diğer taraftan Mahkemece, madenin çıkarılması ve üretilmesi sırasında meydana gelecek çevresel etkilerin belirlenmesi ve işletme sırasında işletmede kullanılan yöntemden çevre ve insan yaşamını risk altına atacak, yaşam kalitesini düşürecek sonuçlar ortaya çıkıp çıkmayacağının saptanması için keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş ise de , işletmenin faaliyete geçmesini engelleyen yürütmenin durdurulması kararı, yukarıda belirtilen incelemelerin yapılmasını olanaksız hale getirmektedir.

Öte yandan, olayda idari işlemin uygulanması halinde giderilmesi güç veya imkansız zararların doğması koşulu da gerçekleşmemiş bulunmaktadır.

Çünkü çevresel etki değerlendirme olumlu raporu , işletmenin faaliyete geçmesi için tek başına yeterli değildir. Bu konuda ilgili mevzuat gereğince alınması gereken izinler ve işletme ruhsatı gereklidir.

Ayrıca , Danıştay 6.ve 8.Dairelerince yapılan müşterek kurulda verilen 23.06.2004 gün ve E:2002/2618 sayılı yürütmenin durdurulması kararında ve bu karara yapılan itiraz sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 07.10.2004 gün ve YD İtiraz No:2004/417 sayılı kararında, işletmeci tarafından yargı kararlarında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak hazırlanacak yeni bir ÇED Raporunun Bakanlığa sunulması halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca bu konuda yeni bir işlem tesis edilebileceği açıkça vurgulandığından, dava konusu işlemin mevcut en son üst derece yargı kararları ile çeliştiğinden de söz edilemez.

Açıklanan nedenle, itirazın kabulüne , itiraz konusu kararın kaldırılmasına, yasal koşulları oluşmadığından yürütmenin durdurulması isteminin reddine 14.04.2005 gününde oybirliğiyle karar verildi.

BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
Hüseyin ÇELİKKOL	Orhan ERDOST	Nuray EDİZEL
(26362)	(26375)	(26426)

Aslının Aynıdır

N/E
18.04.2005
21.04.2005